

Radioactief incident in kinderopvangcentrum te Oostende werd stil gehouden.

Wie vervoerde de radioactieve bron op de achterbank van een personenauto ?

Om radioactief materiaal te bezitten is een vergunning nodig. Zo is een röntgenapparaat bij een Tandarts of Dokter Klasse III vergunningsplichtig en ook voor bliksemafleiders waarbij radioactieve bronnen werden gebruikt, zijn vergunningen vereist.

Daartoe is er in 1963 een KB in voege getreden maar installateurs van bliksemafleiders stoorden zich niet aan die regels. Het Ministerie van Volksgezondheid en gezin hield geen of onvoldoende toezicht met alle gevolgen van dien.

Nu, 40 jaar later, vallen de gevaarlijke radioactieve tuigen naar beneden (zoals te Oostende) of ze komen in het milieu terecht, zoals recent bij de Lottotoren te Brussel.

Niettegenstaande deze tuigen sinds 1985 bij wet verboden werden, hebben politici in dat politiek onpopulair dossier nog niets concreets ondernomen, ook de groenen niet !

Betekom / Oostende - EVER

Op 18 maart 2003 bereikt ons de informatie dat er in Oostende een radioactieve bliksemafleider naar beneden is gevallen. De informant kon of wilde geen verdere informatie geven. Waarschijnlijk een kerk, werd voorzichtig gezegd.

We informeerden bij de Stadsdiensten, bij Deken D, de brandweer, de federale politie en zelfs bij het F.A.N.C., maar niemand was van enig radioactief incident op de hoogte. Bij de Stadsdiensten wist men dat er aan de St Jozefkerk recent werken werden uitgevoerd, maar ook de Pastoor van de Kerkfabriek St Jozef was totaal onwetend. Zaak voorlopig gesloten.

F.A.N.C.

Tijdens de verplaatsing naar Oostende telefoneerden we naar het Federaal Agentschap te Brussel. We hadden Ingenieur ML aan de lijn, die ons vertelde dat eventuele onregelmatigheden zowel aan het FANC als aan de lokale Federale Politie moesten gemeld worden, zover kwam het echter niet.

Interpellatie in de Gemeenteraad.

Het moet blijken dat het incident toch in gemeentelijke politieke kringen bekend was. De afdeling van het Vlaams Blok stelde in de Gemeenteraad van Oostende een vraag omtrent één of ander incident maar men viel uit de lucht, ze wisten nergens van.

Toch had de vraag de aandacht getrokken van de milieumambtenaar JD. Het was voor de allereerste keer dat deze ambtenaar met deze problematiek werd geconfronteerd; bliksemafleiders met radioactieve bronnen ? Nooit van gehoord.

Omdat JD van dergelijke zaken niet op de hoogte is werd aan de brandweer gevraagd om alle radioactieve bliksemafleiders in Oostende op te sporen en aan de milieudienst te melden.

Tussenkoms brandweer.

Bij de brandweer van Oostende was men op 16 mei 2003 nog steeds niet op de hoogte van enig incident in Oostende, ook niet van een

door Belgoprocess uitgevoerde radioactieve ontsmetting. Wel bevestigde Lt. S. dat er vanuit het Gemeentebestuur een onderzoek was om de radioactieve bliksemafleiders in Oostende op te sporen, we gaan dat ook doen bevestigde de luitenant.

Toch een incident.

Tijdens diverse telefoongesprekken krijgen we bevestiging van ons vermoeden van 18 maart 2003, er was inderdaad een incident, maar details en locatie werd niet bekend.

We willen nu echt de geheimzinnigheid doorbreken en te weten komen wat er aan de hand was.

Locatie achterhaald.

We komen er toch achter dat het om een kinderopvangcentrum gaat. In eerste instantie zitten we op de verkeerde piste, we komen bij "De Passage" te Middelkerke terecht (het vroegere Zon en Zee),

Hier stond de radioactieve bliksemafleider

Het radioactief tuig viel hier op het terras

Dit is de achtergevel, het terras en een deeltje van de (speel)tuin van het kinderopvangcentrum DB te Oostende waar de radioactieve bliksemafleider naar beneden viel en de omgeving met radioactief materiaal besmette.

Morsum Magnificat®
Professioneel

Redactie tijdelijk
Hannekensstraat 45
B 3130 Betekom
tel + 32 (0) 16 47 10 44
fax + 32 (0) 16 53 32 77

info@morsum-magnificat.be
www.morsum-magnificat.be

Verantwoordelijke uitgever

Postadres:
Detel bvba
Postbus 110
3200 Aarschot
HRL 102828
BTW 436 400 177
PCR 000 0191380 96

Lid van de Unie van de
Uitgevers van de Perio-
dieke Pers

Morsum Magnificat ®
Professioneel

**Is een periodiek dat
maandelijks verschijnt.
Het is totaal onafhankelijk
en onderscheidt zich van
andere tijdschriften wegens
het dieper ingaan op het
“maatschappelijke”.
De belangen van de burger
staan aan de top, zonder
politieke of andere
inmenging waardoor
onderwerpen behandeld
kunnen worden die elders
onvoldoende aan bod
komen.**

**Hier is door Belgoprocess ruim 20m² terras
van radioactieve besmetting ontdaan !**

foto Morsum Magnificat

Tuinman Eddy staat op het terras waar de radioactieve bliksemafleider naar beneden viel. Ruim 20m² klinkers werden door Belgoprocess gereinigd, U ziet duidelijk het verschil in kleur met de niet gereinigde klinkers.

maar we geven het niet op.
We besluiten om ons op vrijdag
16 mei 2003 andermaal naar
Oostende te verplaatsen. Op
minder dan 10 minuten staan
we op de plaats waar het *radio-
actief incident* zich in de 2e
helft van maart heeft voorge-
daan.

Naar beneden gevallen.

Volgens het document
Controlatom RAD26a uit 1973
moeten **vergunde** toestellen
ieder jaar gecontroleerd wor-
den, dat zal in casu niet het ge-
val zijn geweest.

Het kinderopvangcentrum van

het OCMW langs de
Elisabethlaan is een statig ge-
bouw, een soort riante villa die
door het OCMW als
kinderopvangcentrum wordt
gebruikt.

Op een morgen merkt tuinman
Eddy op dat er op het terras een
voorwerp ligt dat duidelijk van
het dak is gevallen.

Wanneer Eddy het toestel voor nadere inspectie opneemt ziet hij
dat er aan dat voorwerp ondermeer een zware koperen punt vastzit.
Omdat Eddy zo 'n tuig meteen als gevaarlijk speelgoed voor de kin-
deren aanziet, besluit hij om het ergens op te bergen.

In gebouw neergelegd.

In de tuin van de villa staat ook een gebouw waar de werkmannen
tijdens hun opdrachten soms vertoeven en hun (tuin)gereedschap
plaatsen, etc.

In één van de lokaaltjes heeft Eddy de radioactieve bliksemafleider
(of wat er van overblijft) buiten het bereik van de kinderen neerge-
legd.

De werknemer die, in opdracht van het OCMW, hier klusjes als
tuinman opknapt, was in de verste verte niet op de hoogte van het
feit dat het toestel radioactief was. “Dat vernam ik pas veel later”
zegde Eddy, “maar ik zal even mijn baas opbellen”.

Dakschade hersteld.

Enige tijd later verschijnt KD in een kleine rode bestelauto van de
technische dienst van het OCMW van Oostende.

We vernemen dat de firma B de schade aan het dak herstelde maar
voor het verwijderen van de resten van de draagbuis van de blik-
semafleider werd beroep gedaan op de firma H uit Moerkerke.

Deze firma is dan ook gekomen om de buis te verwijderen, maar de
radioactieve bliksemafleider bleef, vreemd genoeg, in het lokaaltje
in de tuin liggen.

Belgoprocess.

Omstreeks 8 april 2003, dus ongeveer 2 weken nadat het tuig naar
beneden viel, is Belgoprocess uit Dessel dan gekomen en Eddy
vertelt:

“Ze hebben een aantal metingen qua radioactieve besmetting uit-
gevoerd en ook hebben ze met het apparaat mijn handen en een
deel van mijn kleding getest. Alleen de klinkers waren blijkbaar
besmet zegt Eddy. Met een soort schuurmachine hebben ze dan de
klinkers proper gemaakt, één grote plek en nog een kleinere aan
die bloembak daar. Ze waren met 2 personen een halve dag hier,
maar de radioactieve bliksemafleider hebben ze niet meegenomen”.

Mr Weyns, de baas van het opvangcentrum, is met vakantie en mevrouw Weyns is van het voorval helemaal niet op de hoogte en verwijst naar Eddy: “die weet er het meeste over” zegt Mw Weyns.

foto Morsum Magnificat

Ook hier was een stukje van het terras met radioactief materiaal besmet geraakt.

Radioactieve bliksemafleider met personenauto opgehaald.

Voor zover ik mij dat nog kan herinneren zegt KD heeft er zich ongeveer 2 weken later een jongedame aangeboden die het toestel kwam ophalen. Wie ? Dat weten we niet, zegt Kris ! Hij legt uit dat de bliksemafleider in

een plastic zak werd gestoken, er kwamen ook gele plastic handshoenen aan te pas. Vervolgens werd het toestel in een geel metalen tonnetje gestopt dat op zijn beurt in een ietwat grotere ton werd geborgen die werd verzegeld.

Er werden ook etiketten opgeplakt. De jongedame reed met een personenauto en er lag één en ander in de koffer zodat de ton er niet meer bijkon. Eddy heeft de dame dan nog meegeholpen om de ton op de achterbank van de personenauto te leggen, alleen had ze dat nooit gekund, waarna ze wegreed.

De aannemer dakwerken.

Wanneer we de heer NB ter zake opbellen weet Noël meteen waarover we het hebben. Neen, zegt de man, wij hebben geen foto's, de firma H heeft die wel, maar ik ben nu in vergadering ik bel U later terug.

Een half uur later worden we inderdaad teruggebeld en er wordt bevestigd dat de firma H de bliksemafleider heeft opgehaald die daarvan alle informatie heeft, laat ze maar naar ons bellen had men bij de firma H gezegd. Wanneer we de aannemer zeggen dat het om radioactief materiaal gaat dat niet zómaar door iedereen kan en mag gemanipuleerd worden, moet hij toegeven er niet van op de hoogte te zijn dat dergelijke tuigen radioactief en dus gevaarlijk zijn en hij gaat verder:

Volgende week hebben we vergadering met de federatie, ik zal dat item daar wel eens aankarten, velen zullen verwonderd zijn, we weten dat gewoonweg niet. Ik ben al 30 jaar in het vak vervolgt Noël en in Oostende zijn er dan toch al enkele verdwenen klinkt het overtuigd !

Geen vergunning ?

Indien de firma H het tuig heeft vervoerd, dan kunnen we met een relatieve zekerheid stellen dat ze daarvoor (nog) geen vergunning hadden.

Het vervoeren van een verpakking met radioactief materiaal op de achterbank van een luxewagen kan zelfs met een vergunning niet, de regels van ADR laten dat vast en zeker niet toe. We weten echter dat de firma H, qua het met de voeten treden van het ADR Klasse 7, (radioactief materiaal) niet aan zijn proefstuk is.

Recent heeft Minister Paul Van Grembergen n.a.v. een parlementaire vraag nog bevestigd dat de firma Heleblitz, in het kader van het verwijderen van radioactieve bliksemafleiders voor Monumenten en Landschappen, vervoerde zonder vergunning !

Ook 21 jaar geleden waren er al problemen maar de overheid heeft nog niets gedaan !

Al op 26 maart 1982 waren er al radioactieve incidenten met deze gevaarlijke en illegale tuigen maar NOOIT heeft de overheid iets ondernomen om deze illegaal geplaatste toestellen te verbieden. In die periode was er slechts één persoon die zich, met alle gevolgen eraan verbonden, tegen het verder installeren van deze onnuttige, illegale en verboden tuigen heeft verzet. Op 21 augustus 1985 (Belgisch Staatsblad 16 oktober 1985) werden ze formeel verboden.

DIENT FYSISCHE CONTROLE - IONISERENDE STRALINGEN.

Verslag van incident (K.B. van 28.2.63 - art. 47).

Deel van het rapport

1. Plaats van incident.

Kinderopvangcentrum O.L.V. VAN DE KEMPEN
O.L.Vrouwstraat, 1 - RAVELS.

2. Aard van incident.

Op zaterdag 20 maart j.n. breekt de mast van een radioactieve bliksemafleider die gemonteerd is op het hoogste dakje naast de schuur van het centrum en komt terecht op de private inrit naast het centrum. Op 26 maart wordt de Heer VERBEECK van dit gebeuren op de hoogte gesteld en men vraagt zijn tussenkomst. Deze stelt vast dat de bliksemafleider Preventor met normaal 9 radioactieve Americium elementen gebruikt is en dat er 1 elementje ontbreekt. De Heer VERBEECK verwijst daadlijk CONTROLATOM die in de namiddag een deskundige ter plaatse sturen.

Nog diverse bliksemafleiders in slechte staat te Oostende.

Tijdens ons bezoek aan Oostende op 18 maart 2003, hadden we al opgemerkt dat er in Oostende nog wel enkele bliksemafleiders staan opgesteld die niet alleen in slechte staat zijn, maar dat er ook bij enkele exemplaren radioactieve onderdelen zouden kunnen ontbreken.

Al in 1982 afgekeurd.

In Oostende vinden we diverse radioactieve bliksemafleiders die

Dit is een brief van het officieel keuringsorganisme Controlatom. De inhoud is duidelijk en toch heeft de overheid niets ondernomen. In Oostende staan er diverse gebouwen van deze Helita's

reeds in 1982 door een erkend organisme voor fysische controle formeel als ongeschikt voor montage werden bestempeld.

We detecteerden in Oostende volgende Helita's :

- Damiaanziekenhuis.
- Appartementsgebouw Sluisvliet (Opex).
- Residentie Ascot.
- Station Oostende (2 stuks).
- Ziekenhuis Surreys (met ontbrekende onderdelen)
- Wellington renbaan.
- Appartementsgebouwen Oostendse Haard (3 stuks waarvan bij één ervan onderdelen ontbreken)
- Mc Cain.

Het verspreiden van radioactief materiaal kan op diverse manieren gebeuren. Hier heeft men uitwendige besmettingen van de radioactieve bronnen gemeten en dat wil zeggen dat er met de radioactieve

elementen iets niet in orde is.

Invoerder, verdelers en installateurs waren toen door de overheid wel degelijk gekend.

De diverse metingen die op Helita toestellen werden uitgevoerd

Mijnheer,

Betreft : uw referentie AZ/AN/2/82/C.

In antwoord op uw schrijven van 9 november 11, zijn wij zo vrij uw aandacht te vestigen op de bezoeken die onze deskundige aan uw onderneming bracht op 22 en 25 oktober 1982. Op geen van beide afspraken was U aanwezig, zodat het onmogelijk was de door U gestelde problemen te bespreken.

Wat het probleem met de Helitabliksemafleider betreft, waar er geregeld radioactieve besetting werd op vastgesteld, melden wij dat wij hieromtrent een bijeenkomst hebben gehad in onze burelen op 13.8.1982.

De firma Helita was vertegenwoordigd door haar technisch directeur, de Heer Langlais en de Heren Theys en Vroome, vertegenwoordigers en verdelers in België. Er werd overeengekomen dat een deskundige van Controlatlon elke ingevoerde bliksemafleider zou controleren en slechts een certificaat zou afleveren wanneer de bliksemafleider geen enkele radioactieve besetting meer zou vertonen.

Uit de ondertussen uitgevoerde controles blijkt dat sommige bronnen uitwendig besmet zijn en er fabrikatiefouten moeten zijn in het Centre d'Etudes Nucléaires te Fontenay aux Roses in Frankrijk. De toestellen waarvoor wij een certificaat afleveren zijn gekurd en vrij van elke uitwendige radioactieve besetting.

Wat het standpunt van de provinciale overheid aangaat om uw vergunning te vertragen of te weigeren, kunnen wij als onafhankelijke organisatie niet tussenkomen daar wij de reden niet kennen waarom het dossier niet goedgekeurd wordt. Indien U nochtans wenst, kunnen wij U eventueel vergezellen bij een onderhoud dat U bij de bevoegde persoon aanvraagt van het dossier. Wij verzoeken U dan ons minstens drie weken op voorhand te verwittigen van de dag, de plaats en uz van afspraak, teneinde ons toe te laten het dossier voor te bereiden en het programma van de deskundige te regelen.

Steeds tot uw dienst verblijven wij, Mijnheer, met de meeste hoogachting.

Ir. J. Delhove
Directeur.

hebben aanleiding gegeven tot een vergadering in Brussel (**13 augustus 1982**) . Maar op dat moment waren er al honderden in België geïnstalleerd, ondermeer in Oostende.

Naar onze informatie werden Helita radioactieve bliksemafleiders aanvankelijk door de firma Cetel ingevoerd. Vanaf 1963 tot 1973 noteerden we de firma CBT en later werd het Heleblitz (1973 -

foto Morsum Magnificat

Dit is het het gebouw in de tuin waar de bliksemafleider verschullende dagen lag opgeslagen - Het gebouw diende ook als opslagplaats van materialen en gereedschappen van de werkmannen die er zelf ook frequent verbleven, binnen en buiten liepen.

1983) die commerciële relaties onderhield met de firma Telrex Pursano te Antwerpen.

Hoe dan ook werden op de vergadering te Brussel (zie brief hierboven) Mr Theys (Heleblitz) en Vroome (Telrex- Pursano) vermeld. We bezitten eveneens een schrijven van fabrikant Helita waarin de firma Heleblitz als invoerder voor België wordt opgegeven.

Haalde Heleblitz de radioactieve bliksemafleider op ?

Drie verschillende informanten wijzen in de richting van Heleblitz

die in Oostende niet alleen de oude draagmast verwijderde maar ook later de radioactieve bliksemafleider zou hebben opgehaald. Voor zover ons bekend had deze firma op dat moment geen vergunning om het radioactief materiaal te vervoeren.

Bescherming tegen ioniserende stralingen -ARBIS 2001.

Als de firma Heleblitz de oude mast heeft weggenomen dan begrijpen we niet waarom Heleblitz (die een stockeringsvergunning zou hebben) het gevaarlijk tuig in het tuingebouw heeft laten liggen ? Daardoor werden de arbeiders onnodig blootgesteld aan de risico's van de ioniserende stralingen (art.72Bis). Men had dat radioactief

Art. 72bis. - Interventies bij langdurige blootstelling

ARBIS 2001

Dit artikel is van toepassing op de interventies bij langdurige blootstelling ten gevolge van de rewekingen van een radiologische nood situatie of van een uitlokking van een handeling of van een vroege of oude beroepsactiviteit, evenals in het geval van een langdurige blootstelling van een totaal andere oorszaak, die aanwezigheid van radon in woningen inbegrepen.

Wanneer het Agentschap een situatie heeft geïdentificeerd die leidt tot langdurige blootstelling ten gevolge van de rewekingen van een radiologische nood situatie of van een vroege of oude beroepsactiviteit staat het in, voor zover nodig en in functie van het blootstellingsrisico, voor:

- de afslanking van de betrokken zone;
- het knichten van een toezichtstelsel op de blootstellingen;
- de coördinatie en de uitvoering van elke gepaste interventie, in overleg met de betrokken beleidsinstanties, met inbegrip van de reglementering van de toegang tot of voor het gebruik van de terreinen en de gebouwen, gelegen in de afgebakende zone, alsook van het gebruik van geactiveerde of besmette materialen.

Wanneer het Agentschap een situatie van langdurige blootstelling, bestaande of potentieel, ten gevolge van de aanwezigheid van radon in woningen of in de bodem heeft geïdentificeerd, staat het in, in functie van het blootstellingsrisico, voor:

- + het onderzoek naar het gehalte aan radon in de omgeving van de betrokken woningen en voor de afslanking van de zones, waarbinnen de interventie dient plaats te grijpen;
- + de coördinatie en de uitvoering van elke gepaste interventie, in overleg met de betrokken beleidsinstanties, de reglementering voor het gebruik van de terreinen en voor de constructie van de gebouwen geïdentificeerd in de afgebakende zones, inbegrepen.

toestel nooit zo lang in dat gebouw mogen laten liggen.

Ontbrekende onderdelen.

Bij ons bezoek aan Oostende hebben we vastgesteld dat er bij enkele Helita toestellen onderdelen ontbreken. Dat is het geval bij de exemplaren op het station, op het appartementsgebouw aan het J.Cardijnplein en het Surreys ziekenhuis (lijst niet limitatief).

Een bericht dat wij bezitten van het Franse ANDRA, het equivalent van het Belgische N.I.R.A.S. zegt dat bij sommige van deze Helita's onderdelen uit Americium 241 bestaan en andere onderdelen uit Radium 226 !

Bij de toestellen waar onderdelen ontbreken zou het dus om Ra- 226 kunnen gaan wat een zeer gevaarlijke Gamma straler is die slechts na 1600 jaar halveert in stralingskracht.

Alhoewel de straling op een afstand van 3 meter ongevaarlijk is, kan je er best uit de buurt blijven. Je mag zo'n bron vast en zeker niet zomaar onbescherm aanraken, daarvoor zijn er strikte en strenge regels van kracht.

F.A.N.C. Is bevoegd.

Op 13 mei 2003 heeft het Federaal Agentschap nog een publicatie in het Staatsblad neergezet

en op 14 mei 2003 een melding op hun website.

U kan de nodige informatie bekomen op www.fanc-fgov.be, de website is pas op 14 mei 2003 van nieuwe informatie voorzien.

Ook deze redactie bezit zeer veel informatie omtrent dit loodzware dossier dat de politici tot op heden nog nooit hebben durven aanraken, dus politiek té zwaar en dit ten koste van de volksgezondheid !

Erik Verbeeck